SLOVENSKÁ POĽOVNÍCKA KOMORA

POĽOVNÍCTVO MÁ ZMYSEL

POĽOVNÍCTVO MÁ ZMYSEL

100 rokov organizovaného POĽOVNÍCTVA na Slovensku 1920 - 2020

TÁTO INFORMAČNÁ PUBLIKÁCIA BOLA VYDANÁ PRI PRÍLEŽITOSTI 100. VÝROČIA ORGANIZOVANÉHO POĽOVNÍCTVA NA SLOVENSKU

VOĽNE ŽIJÚCA ZVER JE NÁRODNÝM BOHATSTVOM

- ČO JE TO POĽOVNÍCTVO?
- ODKEDY JE NA SLOVENSKU?
- PREČO POĽOVNÍCI LOVIA ZVER?
- KTO ICH RIADI?
- KTO JE TO VLASTNE POĽOVNÍK?
- KDE SA MÔŽE POĽOVAŤ?
- ČO MUSÍ POĽOVNÍK DODRŽIAVAŤ?
- AKÁ ZVER ŽIJE NA SLOVENSKU?
- AKÝ JE ROZDIEL MEDZI ROHOM A PAROHOM?

...A ĎALŠIE ZAUJÍMAVOSTI O POĽOVNÍCTVE

POĽOVNÍCI SA STARAJÚ O ZVER A PRÍRODNÉ PROSTREDIE

Stabilita • Trpezlivosť • Odbornosť

1920 – 2020

STO ROKOV ORGANIZOVANÉHO POĽOVNÍCTVA NA SLOVENSKU

01 ČO JE TO POĽOVNÍCTVO?

Poľovníctvo *je kultúrne dedičstvo ľudstva, ktorého cieľom je trvalo udržateľná, rozumná a cieľavedomá starostlivosť o voľne žijúcu zver.*

Neoddeliteľnou súčasťou poľovníckej činnosti je tvorba a ochrana životného a prírodného prostredia.

02 PREČO POĽOVNÍCI LOVIA ZVER?

Slovensko je malá krajina, ktorú značne ovplyvňuje:

- *hustota osídlenia (111 obyvateľov/km²)*
- *cestná a železničná sieť*
- *a ďalšie aktivity človeka v krajine*

Poľovníci lovia zver preto, aby sa nepremnožila, čím predchádzajú:

- *škodám na poľnohospodárskych plodinách a lesných porastoch*
- *šíreniu chorôb prenosných aj na človeka*
- *šíreniu nepôvodných druhov živočíchov*
- *pohybu zveri v intravilánoch, v ktorých môže byť zver pre človeka nebezpečná*

03 KTO JE TO **POĽOVNÍK?**

- *je stredoškolsky alebo vysokoškolsky odborne poľovnícky vzdelaný*
- *je zdravotne spôsobilý*
- *vykonal skúšku z poľovníctva a strelectva, ktorej predchádzala ročná teoretická aj praktická príprava*

Aby mohol poľovník loviť, musí mať:

- *poľovnícky lístok*
- *zbrojný preukaz*
- *psychotesty*
- *platné povolenie na lov zveri*
- *značku (plombu), ktorou musí označiť každú ulovenú raticovú zver a veľkú šelmu*

Poľovícky revír (PR) je územie, v ktorom sa poľuje.

Užívateľ (PR) – ten, kto sa stará o zver v danom revíri a platí nájomné vlastníkovi pozemku.

04 KTO RIADI **POĽOVNÍKOV?**

MINISTERSTVO PÔDOHOSPODÁRSTVA A ROZVOJA VIDIEKA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Tvorí legislatívu a riadi štátnu správu na úseku poľovníctva, ktorá schvaľuje plány chovu a lovu na základe vypočítaných stavov a rozhoduje koľko kusov jednotlivých druhov zveri je možné uloviť v poľovníckych revíroch, aby bolo zabezpečené zachovanie všetkých druhov zveri v optimálnom počte.

SLOVENSKÁ POĽOVNÍCKA KOMORA

- *Organizuje poľovnícke skúšky.*
- *Vydáva poľovné lístky.*
- *Združuje všetkých poľovníkov.*
- *Zastupuje SR v medzinárodných organizáciách.*
- *Organizuje poľovnícku kynológiu a sokoliarstvo.*

05 *KDE SA MÔŽE* ***POĽOVAŤ?***

- *Na Slovensku sa môže poľovať na viac ako 90 % územia v poľovníckych revíroch.*
- *Slovensko je rozčlenené na 1881 poľovníckych revírov.*
- *Každý, kto užíva poľovnícky revír, musí platiť ročné nájomné majiteľom pozemkov (spolu 4,7 mil. € ročne).*

Poľovať sa nemôže v mestách, parkoch, viniciach, sadoch, záhradách a v chránených územiach.

06 ČO MUSÍ POĽOVNÍK **DODRŽIAVAŤ?**

Poľovníci musia dodržiavať nasledujúce zákony a ich vykonávacie vyhlášky:

- **zákon o poľovníctve**
- **zákon o lesoch**
- **zákon o ochrane prírody a krajiny**
- **zákon o zbraniach a strelive**
- **zákon o veterinárnej starostlivosti**
- **zákon, ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov**

Poľovníci sa musia riadiť stanovami Slovenskej poľovníckej komory a disciplinárnym poriadkom.

Slovenská legislatíva musí byť v súlade s legislatívou a nariadeniami Európskej únie a Európskej komisie.

07 AKÁ ZVER ŽIJE NA SLOVENSKU?

SRSTNATÁ ZVER

Raticová zver:
JELENIA, SRNČIA, DIVIAČIA, DANIELIA, MUFLÓNIA, KAMZIČIA ZVER A LOS

Malá zver:
ZAJAC, KRÁLIK

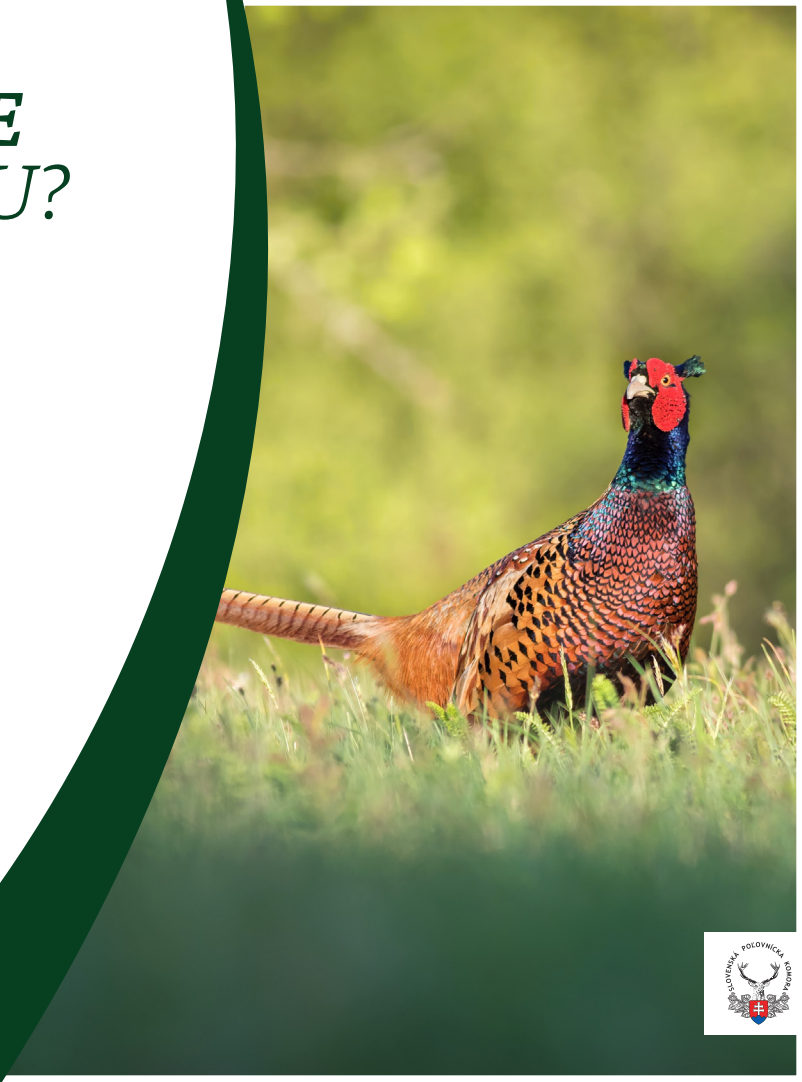
Šelmy:
MEDVEĎ, VLK, RYS, MAČKA DIVÁ, PSÍK MEDVEDÍKOVITÝ, MEDVEDÍK ČISTOTNÝ, KUNA, LÍŠKA, JAZVEC, TCHOR

Invázne-nepôvodné druhy:
ONDATRA, NUTRIA, ŠAKAL

08 AKÁ ZVER ŽIJE NA SLOVENSKU?

PERNATÁ ZVER

Malá zver:
BAŽANT, JARABICA
Vodné vtáky:
HUSI, KAČICE, POTÁPKY
Lesné kury:
SLUKA, JARIABOK, KUROPTA HORSKÁ, TETROV HLUCHÁŇ A TETROV HOĽNIAK
Krkavcovité vtáky:
HAVRAN, SOJKA, STRAKA, VRANA, KRKAVEC
Iné:
HOLUB HRIVNÁK, HRDLIČKA, DROP, MORKA DIVÁ, PREPELICA
Sovy:
SOVA, VÝR, MYŠIARKA, PLAMIENKA
Dravce:
SOKOL, JASTRAB, OROL, ORLIAK

09

AKÝ JE ROZDIEL MEDZI **ROHOM A PAROHOM?**

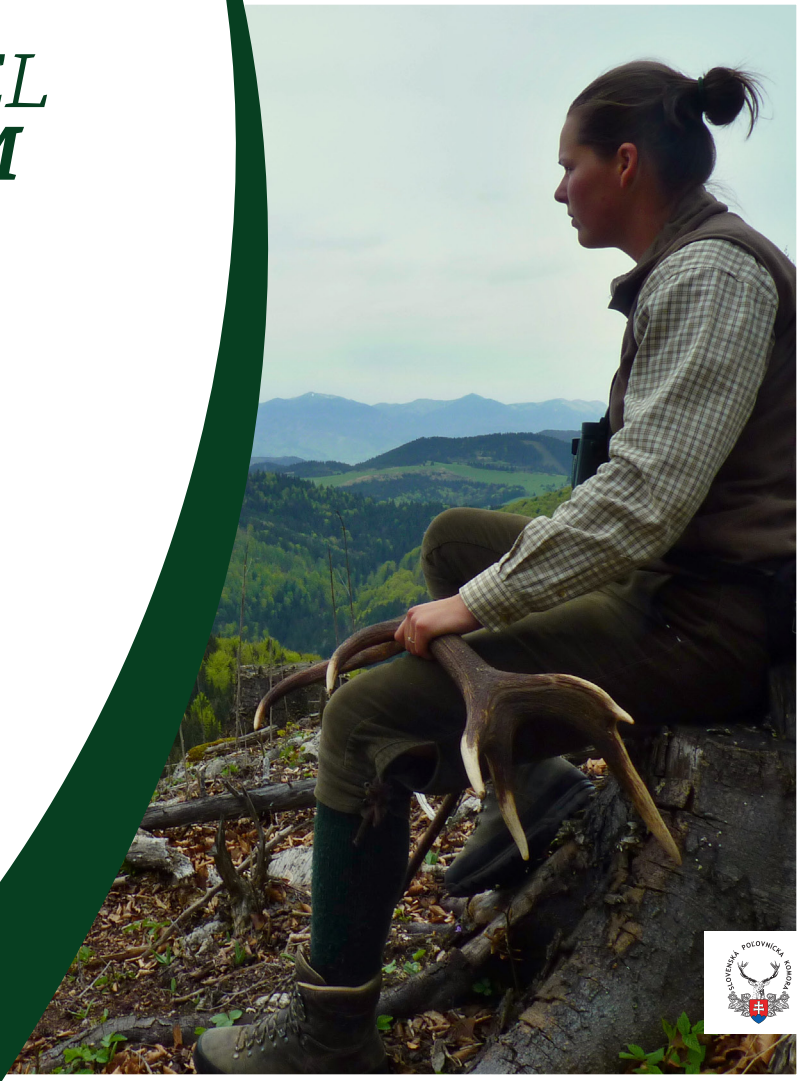
Parohy sú kostený útvar, ktorý jelene, daniele, srnce a losy každoročne zhadzujú v jarnom období. Následne im narastajú nové a do určitého veku aj silnejšie parohy.

Jeleň má počet vetiev daný geneticky. Vetva je každý výrastok dlhší ako 2 cm.

Toto je mýtus!!!
Neplatí, že koľko je vetiev na parohu, toľko rokov má zviera.

PAROHY NOSÍ:
jeleň, daniel, srnec a los

PAROŽIE (AJ ZHODENÉ) JE MAJETKOM UŽÍVATEĽA POĽOVNÍCKEHO REVÍRU, ZBER PAROŽIA BEZ POVOLENIA JE TRESTNÝM ČINOM.

10 AKÝ JE ROZDIEL MEDZI **ROHOM A PAROHOM?**

Roh rastie tiež na báze kosteného výrastku, avšak vytvára rohovinu (kožu), ktorá rastie celý život. Zvieratá rohy nikdy nezhadzujú.

Rohy mávajú prevažne samce, no napr. u kamzíkov ich nasadzujú aj samice a zriedkavo aj samice muflónov.

ROHY MAJÚ:
muflóny, kamzíky, kozorožce

Toto nie je mýtus!!!
Platí, že koľko hlbokých vrubov je na rohu, toľko rokov má zviera.

11 KTO JE TO POĽOVNÍCKY HOSPODÁR?

Každý z 1881 poľovníckych revírov na Slovensku musí mať svojho poľovníckeho hospodára. Je to osoba, ktorá absolvovala základné a vyššie, tzv. hospodárske skúšky.

ČO ROBÍ POĽOVNÍCKY HOSPODÁR?

- *Zabezpečuje hospodárenie v revíri.*
- *Vypracováva plány chovu a lovu.*
- *Eviduje počet zveri v revíri.*
- *Dohliada na plnenie plánov lovu u jednotlivých druhov zveri.*
- *Kontroluje a eviduje ulovenú zver.*
- *Dohliada na odbornú prípravu budúcich poľovníkov.*
- *Vydáva povolenie na lov zveri pre poľovníkov a značku (plombu).*

12 KOĽKO MÁME **POĽOVNÍKOV?**

K 1.1. 2020 BOLO NA SLOVENSKU CELKOM
63 566 DRŽITEĽOV POĽOVNÍCKYCH LÍSTKOV
z toho je: 61 115 mužov a 2 451 žien

PRIEMERNÝ VEK DOSAHUJE:
50,5 roka
vek mužov: 50,9 roka
vek žien: 39,7 roka

Najviac poľovníkov žije v okresoch:
BRATISLAVA, HUMENNÉ, PREŠOV, TRNAVA, ŽILINA A LEVICE

96% ♂ 4% ♀

13 ZAUJÍMAVOSTI

- *Na Slovensku žije viac ako 1500 medveďov, viac ako 400 vlkov a 400 rysov.*
- *Drop fúzatý je náš najväčší lietajúci vták.*
- *Jarabica poľná a Drop fúzatý sú vzhľadom na nepriaznivé podmienky života v poľnohospodárskej krajine takmer na pokraji vyhynutia.*
- *Krkavec čierny je našim najväčším spevavcom. Je taký inteligentný, že sa vie naučiť rozprávať.*
- *Slovensko má zachované všetky druhy pôvodných živočíchov. Aj vďaka zmysluplnému a cieľavedomému poľovníckemu hospodáreniu dosahujeme najvyššiu druhovú pestrosť spomedzi všetkých európskych krajín.*

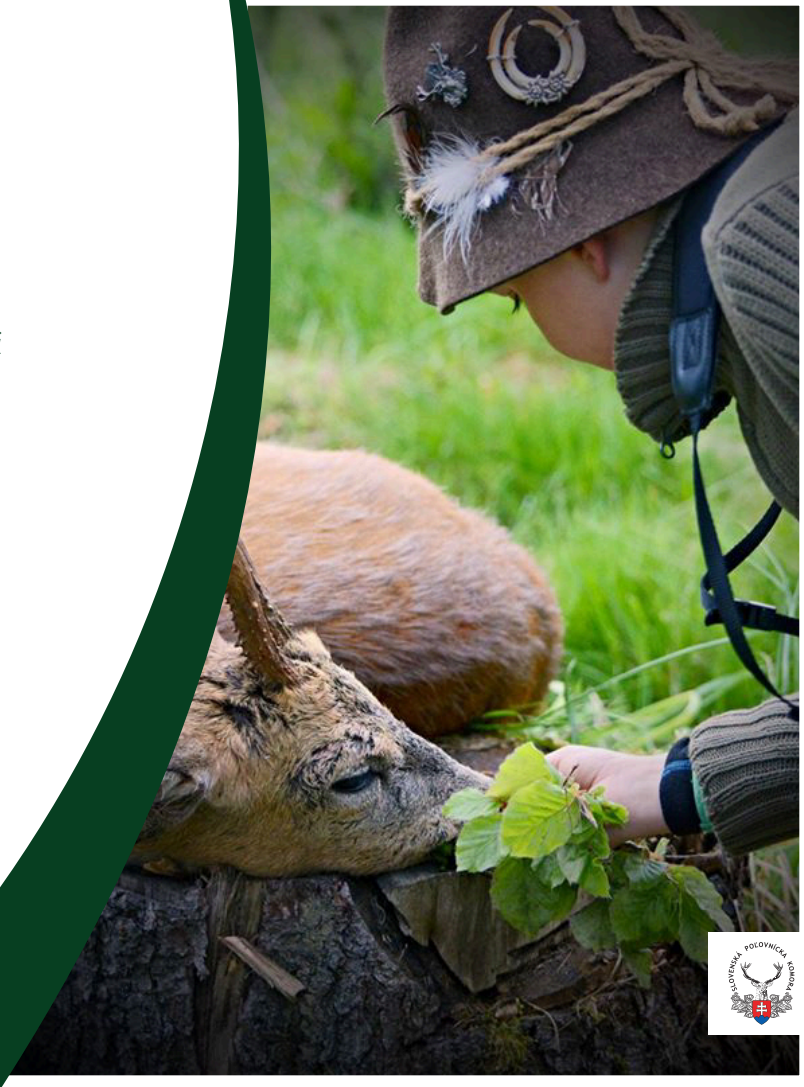
14 FAKTY

- *Všetkých poľovníkov na Slovensku združuje Slovenská poľovnícka komora, ktorá je zriadená zákonom o poľovníctve.*

- ***Poľovníci dodržiavajú rôzne tradície, napr.:***
- *odovzdávanie zálomku po úspešnom love a posledný hryz pre ulovenú zver*
- *pasovanie za lovca zveri*
- *slávnostné trúbenie poľovníckych signálov*

- *Poľovníci vypustia do prírody ročne viac ako 50 000 kusov pernatej zveri.*

- *Poľovník, ak chce používať poľovníckeho psa, musí s ním zložiť skúšky poľovníckej upotrebiteľnosti. Poľovníci vyšľachtili tri z piatich slovenských národných plemien psov: Slovenského kopova, Slovenského hrubosrstého stavača a Tatranského duriča.*

15 FAKTY

- *Poľovníci sú aj sokoliari, ktorí ako chovatelia dravcov vykonávajú biologickú ochranu letísk a lovia s dravými vtákmi.*
- *Sokoliarstvo je od roku 2019 zapísané do zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska.*
- *Poľovníci sú aj imitátormi zvukov zveri, ktorú vedia privábiť prostredníctvom vábničiek.*
- *Slovenskí vábiči sú najlepší v Európe s počtom medailových umiestnení na Majstrovstvách Európy vo vábení jeleňov.*
- *Poľovníci ovládajú hru na lesný roh. Majú svoje vlastné poľovnícke signály, ktoré hrávajú pri rôznych príležitostiach.*

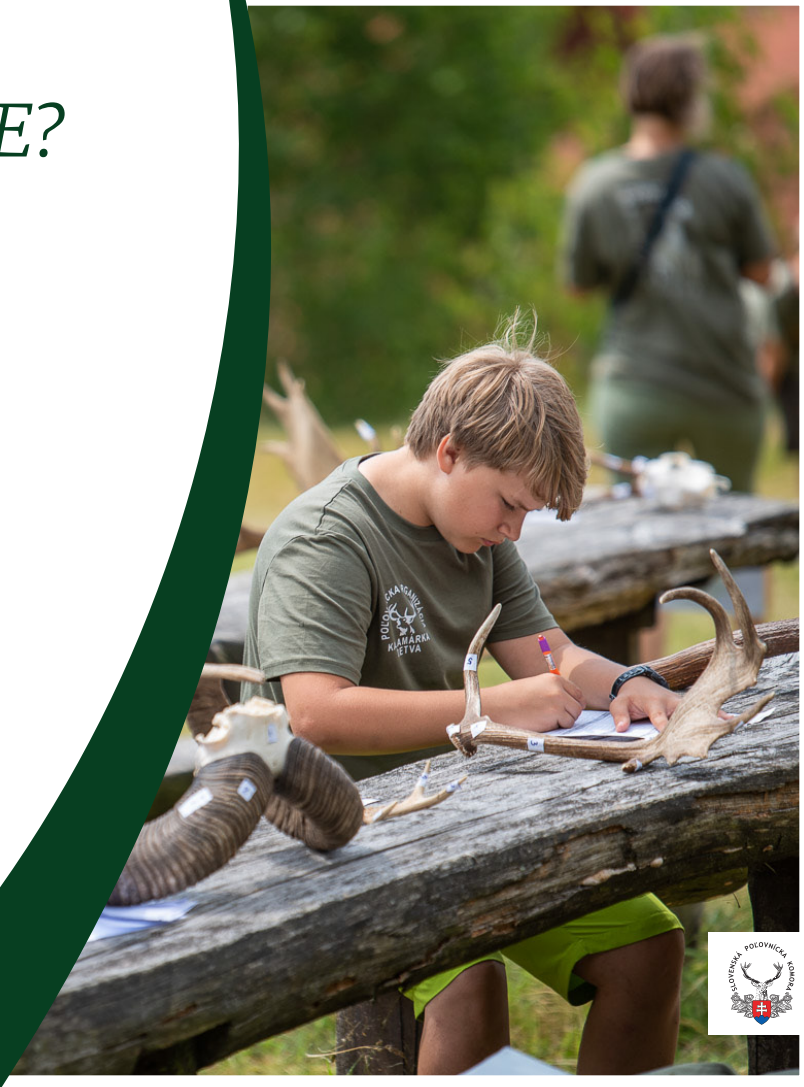
16 V ZMYSLE ZÁKONA **POĽOVNÍCI MUSIA:**

- *ročne odloviť cca 155 000 kusov raticovej zveri*
- *dodržiavať veterinárne opatrenia, čím zamedzujú šíreniu chorôb zveri, napr. pri africkom a klasickom more ošípaných, besnote, tularémii, či trichynelóze*
- *prikrmovať zver v období núdze zdravotne nezávadným krmivom*
- *odstraňovať zrazenú a inak uhynutú zver pri cestách a vodných tokoch*
- *zlepšovať životné prostredie vysievaním políčok, vysádzaním stromov a alejí*

17 VEDELI STE, ŽE?

- *Poľovníci každý rok dobrovoľne vyzbierajú stovky ton odpadu z prírody po nezodpovedných návštevníkoch.*
- *Poľovníci v čase letných horúčav dopĺňajú vodu do vybudovaných napájačiek. Pomáhajú tak prežiť rôznym druhom zveri, vtákom, drobným živočíchom, včelám a inému hmyzu.*
- *Poľovníci sa už desaťročia venujú práci s mládežou. Krúžky mladých priateľov prírody a poľovníctva sú zapísané v zozname súťaží a krúžkov Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.*
- *Poľovníci sú združení a organizovaní od roku 1920. V roku 2020 si pripomínajú 100. výročie organizovaného poľovníctva na Slovensku.*

Kontakt:
Slovenská poľovnícka komora
Štefánikova 10
811 05 Bratislava

Nepredajné

Spracovali:
Mediálna rada SPK
Ing. Martina Hustinová
Ing. Zuzana Balandová
Ing. Alojz Kaššák
Mgr. Ľubomír Kľúčik

Fotografie:
Shutterstock, SPK,
Aleš Maxa, Andrej Gočár
© *Slovenská poľovnícka komora*

SLOVENSKÁ POĽOVNÍCKA KOMORA

SLOVENSKÝ POĽOVNÍCKY ZVÄZ